

58. MÜCÂDELE SÛRESİ

Medîne döneminde, hicretin beşinci yılında indirilmiştir. Kocası tarafından haksızlığa uğrayan bir kadının hak arayışından söz eden ilk ayetinde geçen “tücadiluke: seninle tartışan kadın” kelimesi nden bu adı almıştır. “Mücâd ele: tartışma” ve “Mücadile: tartışan kadın” adlarıyla tanınır. 22 ayettir.

İslâm öncesi Arap geleneklerine göre, erkek karısına “Senin sırtın (vücudun) bana anamın sırtı gibidir! Yani, sen bundan böyle, bana öz annem gibi haramsın; benim gözümde artık anam bacım gibisin! Bu yüzden, ömür boyu bir daha sana el sürmeyeceğim!” deyince bir daha eşine yaklaşamazdı. “Zihar” adı verilen bu çirkin gelenek, karı kocayı birbirlerine ebediyen haram kılar, fakat zavallı kadına bir başkasıyla evlenme hakkı tanımazdı.

İşte günün birinde, Medîne’de yine bö yle bir olay meydana geldi. Kocas ı tarafından “zıhar” yapılan Havle binti Salebe adındaki bir kadın, kendisine yol göstermesi için Peygamberin huzuruna gelip durumu ona arz etti. Peygamber bu konuda bir ayet olmadığını, ancak kendi görüşüne göre koc asından ayrılması gerektiğini ona söyledi. Kadıncağ ız, uğradığı haksızlığı tekrar tekrar dile getirerek bir çözüm bulması için Peygambere ısrarla yalvarıyor, Peygamber de hep aynı cevabı veriyordu. Sonunda kadın, çaresizlik içinde baş ını göğ e kaldırıp “Ey Allah’ım!” diye yalvardı, “Yalnızlığ ımın şidd etinden ve beni periş an edecek ayrılık acısından sana şikâyetle bulunuyorum! Küçük çocuklarım var, onları babasına bıraksam telef olacaklar, yanıma alsam aç kalacaklar! Bana bir yol göster yâ Rab!” Sonra arkasını dönüp gitti. Kadın henüz Peygamberin huz urundan ayrılmış tı ki, aşağıdaki ayetler nazil oldu:

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz

şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey Muhammed! Allah, kocası hakkında seninle tartışmaya girişen ve uğradığı haksızlığı Allah'a şikâyet eden o kadının sözlerini işitti! Zaten Allah, ikiniz arasında geçen bütün konuşmaları işitiyordu. Çünkü Allah, her şeyi işiten, her şeyi bilendir.

2. İçinizden, hanımlarına “Sen bundan böyle benim yanımda öz annem gibisin!” diyerek zihar yapanlar şunu iyi bilsinler ki, bu kadınlar asla onların anneleri değildir. Çünkü onların anneleri, ancak kendilerini doğuran kadınlardır! Doğrusu onlar, bunu yaparken ilahi vahye aykırı çirkin bir söz söylemiş ve böylece hem eşlerine, hem de annelerine iftira etmiş oluyorlar! Öyleyse, bir daha asla böyle bir câhillik yapmamak üzere, derhal tövbe edip Allah'a yönelsinler. Çünkü Allah çok affedici, çok bağışlayıcıdır.

O hâlde zihar, ağza alınmaması gereken bir sözdür. Fakat söylenince de hükümsüz kalmaz. Söz yalan olmakla birlikte, kefareti ödeninceye kadar karı kocayı belli şartlarda birbirine haram kılar. İşte, bu işi yapanlara, akıllarını başlarına almaları için şöyle bir ceza verilmiştir:

3. Hanımlarına “Sen bundan böyle bana anam bacım gibi haramsın!” diyer e k **zihar yapan, fakat sonra pişman olup sözlerinden dönenler** —ki dönmeleri gerekir— onların cezası, hanımlarıyla **tekrar karı koca ilişkisine geçmeden önce bir köleyi özgürlüğe kavuşturmaktır. İşte size Allah tarafından emir v e tavsiye edilen çözüm yolu, budur.** Unutmayın; **Allah, yaptığınız her şeyden haberdardır.**

4. F a k a t azat edecek köle **bulamayan,** hanımlarıyla **tekrar karıkoca ilişkisine geçmeden önce** Ay takvimine göre tam **iki ay ara vermeksizin oruç tutmalıdır.** Oruca mâzeretsiz ara verirse, baştan başlamak

zorundadır. Herhangi bir hastalık, yaşıllık vs. sebebiyle oruç tutmaya **gücü yetmeyen ise, altmış fakirin** bir günlük **yiyecek ihtiyacını** —kendi hayat standardı ölçüsünde— **karşılmalıdır. Bu hükümler, Allah’a ve Elçisine inancınızı** güçlendirerek dünya ve âhirette kurtuluş ve esenliğe ulaşmanız için size emredilmiştir.

O hâlde, dikkatli olun; **bunlar, Allah’ın belirlediği sınırlardır.** Sakın bu sınırları aşıp inkârcıların durumuna düşmeyin! Çünkü gerek sözleri, gerek davranışlarıyla Allah’ın hükümlerini **inkâr edenleri, cehennemde can yakıcı bir azap bekliyor!** Şöyle ki:

5. Kur’an’ın hükümlerini reddederek Allah’a ve Elçisine karşı gelenler, kendilerinden önceki toplumlar ve medeniyetler bu dünyada nasıl zillet ve perişanlığa mahkûm edildilerse, onlar da öylece zillet ve perişanlığa mahkûm edileceklerdir! Oysa Biz, onlara doğru yolu gösterecek apaçık

ayetler göndermiştik. Buna rağmen, bile bile inkâra saplanıp zilleti hak ettiler. Fakat asıl cezayı âhirette çekecekler: **Âyetlerimizi inkâr edenleri, alçaltıcı bir azap bekliyor!** Ne zaman mı?

6. Allah'ın hepsini dirilteceği ve yaptıkları her şeyi gözlerinin önüne koyacağı Gün! Onlar işledikleri kötülükleri unutmuş olsalar bile, Allah hepsini bir bir sayıp ortaya dökecektir. Çünkü **Allah,** olup biten her şeye şâhitlik etmektedir. Öyle ya:

7. Allah'ın, göklerde ve yerde olan her şeyden haberdar olduğunu bilmez misin? Ve yine bilmez misin ki, ne zaman üç kişi aralarında gizlice fısıldaşsalar, dördüncüleri mutlaka Allah'tır; beş kişi olsalar, altıncıları yine O'dur; bundan daha az veya daha çok da olsalar, her yerde ve her zaman Allah onlarla beraberdir. Böylece Allah, onların bütün yaptıklarını kayda geçmektedir. **Sonra da, Hesap Günü** gelip çatınca **yaptıkları her şeyi onlara bildirecek** ve hak ettikleri karşılığı onlara

tam olarak verecektir. Hiç kuşk usuz Allah, her şeyi tam olarak bilmektedir.

Bu yüzden, İslâm toplumu içinde ayrı bir cephe oluşturan ve Müslümanları birbirine düşürmek için gizli toplantılar yapıp komplolar hazırlayan münâfıklar, azâbımdan korksunlar!

8. Baksana şu Yahudi ve münâfık lara; bu tür gizli toplantı yapmaları kesinlikle yasaklandığı hâlde, hâlâ yasağı çiğn emekte ısrar ediyor ve günah işlemek, müminler arasına kin ve düşmanlık tohumları ekmek ve Peygambere başkaldırmak amacıyla gizli toplantılar düzenliyorlar. Senin yanına geldiklerinde, seni Allah' ın Kur'an'daki selâmlamasına aykırı bir tarzda selâmlıyorlar. “Es-selâmu aleyküm!: Size selâm olsun!” sözünü, kasden “Es-sâmu aleyküm!: Ölüm sizin başınıza!” şeklinde telaffuz ediyorlar. Bundan dolayı başlarına yıldırımlar düşmediğini görünce de, içlerinden, “Eğer Muhammed gerçekten bir Peygamber ise ve ilâhî adâlet diye bir şey varsa, bu

söylediklerimizden dolayı Allah bizi cezalandırırsa ya!” diyorlar. Elbette cezalandır a c a k : İ ç i n d e e b e d i y e n a z a p ç e k e c e k l e r i c e h e n n e m o n l a r a c e z a o l a r a k y e t e r ; n e k o r k u n ç b i r s o n !

9. Öyleyse, siz ey iman edenler! Aranızda gizli toplantılar yapacağınız zaman, sakın g ü n a h işlemeye, insanlar arasına kin ve düşmanlık yerleştirmeye ve Peygambere karşı gelmeye yönelik sözler söylemeyin; aksine, böyle toplantılarda iyilik ve erdemlilik gibi güzel davranışları yaygınlaştırmak amacıyla görüşmeler yapın ve huzurunda toplanacağınız Allah’ın emirlerini çiğneyip azâbına uğramaktan sakının!

10. Unutmayın, kötü amaçlı gizli konuşmalar, kesinlikle şeytand a n kaynaklanan çirkin bir davranıştır. Çünkü şeytan, bu yolla inananları birbirine düşürüp üzmek için her zaman fırsat kollar. Fakat Allah şeytana izin vermedikçe —ki müminler Kur’an’a bağlı kaldıkları sürece asla

vermeyecektir— şeytan ve taraftarları **onlara asla zarar veremez.** O hâlde **inananlar, yalnızca Allah’a güvenip** O’nun emir ve talimatlarını izlesinler.

II. Ey inananlar! Kalabalık **toplantılarda** otururken, **size “Yeni gelen arkadaşlarınıza yer açın!” denildiğinde,** hemen toparlanıp onlara **yer açın ki, böylece Allah da size** rahmet ve bereket kapılarını **açsın.** Ayrıca, Peygamber veya bir yetkili tarafından size, **“Lütfen ayağa kalkın gidin! Veya ayağa kalkın! Yerinizi başkasına verin!” denildiği zaman** bunu kesinlikle gurur meselesi yapmayın, **hemen kalkıp** emre itaat ederek gerekeni yapın **ki, böylece Allah, içinizden iman edenleri ve kendilerine ilim bahşedilmiş olanları** bu fedâkârlıkları sayesinde **yüce makâmlara erıştirsın.** Çünkü üstünlük konusunda gerçek ölçü iman, ilim ve takvâdır. Meclislerde büyük şahsiyetlerin yakınında veya uzağında oturmak kişiyi ne yüceltir, ne de alçaltır. Dolayısıyla, İslâm önderlerine bağlılık onlara yakın oturmakla değil, emirlerine itaat etmekle ölçülür.

Öyleyse, ilim ve imanda en önde gitmeye çalışın! Unutmayın; **Allah, yaptığınız her şeyden haberdardır.**

12. Ey inananlar! Toplumu ilgilendirmeyen kişisel meselelerinizi sürekli Peygambere arz ederek ve sadece sizinle ilgilenmesini isteyerek onu gereksiz yere meşgul etmeyin. Çünkü o sadece sizin değil, ona ulaşma imkânı bulamayan diğer bütün müminlerin sorunlarıyla da ilgilenmek zorundadır. Bunun için, **Peygamberle özel bir görüşme yapacağınız zaman, görüşmeden önce yoksullara bir sadaka verin. Bu, sizin için her yönden daha hayırlı ve daha temizdir. Fakat** verecek bir şey bulamaz ve bu yüzden sadaka vermeden Peygamberle görüşme yaparsanız, bundan dolayı günaha girmiş olmazsınız. Çünkü **Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

13. Peygamber ile özel görüşme öncesinde sadaka vermek sizi bu kadar korkuttu mu ki, —Hz. Ali ve birkaç kişi hariç— görüşme

isteğinden **vazgeçtin i z** ? Sadaka vermekten kaçınmak bir mümine hiç yakışır mı? Ama yine de **Allah sizin** bu kusurunuzu **bağışladı** ve buyruk hedefine ulaştığı için, bundan böyle sadaka vermeksizin Peygamberle yalnız görüşmenize izin verdi. Çünkü artık, İslâm toplumunun önderiyle baş başa görüşmek için ayrılan vaktin ne kadar değerli olduğunu idrâk etmiş bulunuyorsunuz. Fakat ne zaman müminlerde bu zaaf tekrar ortaya çıkarsa, bu ayetin hükmü yeniden geçerli olacaktır. **O hâlde**, halkın nazarında size itibar kazandıracak özel görüşmelerle değil, sizi Allah katında yüceltecek gerçek iyiliklerle meşgul olun: Örneğin, **namazınızı** güzelce **kılın**, **zekâtınızı verin ve Allah'a ve Elçisine** gönülden **itaat edin!** Ve şunu hiç aklınızdan çıkarmayın: **Allah, yaptığınız her şeyden haberdardır.**

14. Ey inanan kişi! Gözlerini aç ve çevrende neler olup bittiğini anlamaya çalış: Mümin olduklarını iddia ettikleri hâlde, **Allah'ın gazâb ettiği** Yahudi topluluğunu **kendilerine dost ve müttefik edinen** şu ikiyüzlüleri **görmüyor**

musun? İyi bilin ki, onlar ne sizdendir, ne de dost göründükleri o Yahudilerden! Onlar ahlâken o kadar alçalmışlardır ki, bile bile yalan üzere yemin etmekten çekinmezler!

15. Bu yüzden Allah onlara, cehennemde çetin bir azap hazırlamıştır! Yaptıkları şeyler, gerçekten de ne kadar çirkin!

16. Çünkü onlar, yeminlerini kalkan edine rek insanları Allah'ın yolundan saptırmaya kalkıştılar. Bir taraftan İslâm'a bağlı olduklarını söyleyip kendilerini Müslümanların suçlamalarından koruyor, diğer taraftan Hz. Peygamber ve Müslümanlar aleyhinde şüphe uyandıracak asılsız söylentiler yayarak başkalarının İslâm'ı seçmesine engel olmaya çalışıyorlar. Bu sebeple onlar, alçaltıcı bir azâbı hak etmişlerdir!

17. Ne o övünüp durdukları ekonomik güçleri ve servetleri onları Allah'ın gazâbından kurtarabilecektir, ne de o güvendikleri

orduları, güçlü kuvvetli adamları ve çocukları! İşte onlar, c ehennem halkıdır ve sonsuza dek orada kalacaklardır.

18. Allah onların hepsini dirilttiği Gün, şimdi size yemin ettikleri gibi O'na da yemin edecek ve böyle yapmakla, kendilerini kurtaracak bir şey yaptıklarını sanacaklar!

İyi bilin ki, onlar yalancılardan ta kendileridir!

Peki, bir insan nasıl bu hâle gelir?

19. Şeytan, sahte vaadlerle onları avucunun içine almış ve böylece, onlara Allah'ı anmayı unutturmuştur. İşte onlar, şeytanın yanında yer alan kimselerdir. Şunu iyi bilin ki, şeytanın yanında yer alanlar, eninde sonunda hüsrana uğramaya mahkûmdurlar! Diğer bir deyişle:

20. Allah'a ve Elçisine karşı gelenler, dünyada da âhirette de en aşağılık kimseler

arasında yer alacaklardır!

21. Çünkü Allah, hak ile bâtılın mücâdelesinde insanlığın kader kitabına şu değişmez kanunu yazmıştır: “Ben mutlaka üstün geleceğim; Elçilerim de!”

Hiç kuşkusuz Allah güçlüdür, mu tlak otorite sahibidir.

22. Allah’a ve âhîret gününe yürekten inanmış bir toplumun, Allah’a ve Elçisine düşmanlık edip başkaldıran kimseleri —bunlar kendi öz babaları, oğulları, kardeşleri ve akrabaları bile olsalar— sevip dost edindiğini göremezsin! İşte onlardır, Allah’ın, kalplerine imanı nakşettiği ve kendi katından hayat verici bir vahiyle desteklediği bahtiyâr müminler. Bu yüzden Allah, onları ağaçlarının altından ırmaklar çağıldayan ve sonsuza dek içinde yaşayacakları cennetlere yerleştirecektir. Allah onlardan hoşnut olmuş, onlar da

O'ndan hoşnut olmuşlardır.

İşte onlar, Allah'ın tarafında yer alanlardır. İyi bilin ki, ebedî mutluluk ve kurtuluşa erişecek olanlar, ancak Allah'ın tarafında yer alanlardır!